

Sygn. akt VII U 1504/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2015 roku r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Kowalska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Pełczyńska

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2015 r. w Lublinie

sprawy T. C. (1)

o przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

prawo do emerytury

z odwołania T. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

z dnia 20 czerwca 2014 roku, nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala T. C. (1) prawo do emerytury od dnia (...) roku.
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz T. C. (1) kwotę 60zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 1504/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił T. C. (1) prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 748). W uzasadnieniu decyzji organ podał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił 15 - letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych (decyzja – k. 41 a.e.).

Odwołanie od tej decyzji złożył w dniu 27 czerwca 2014 roku wnioskodawca T. C. (1). Wskazał, że w okresie od 21 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) -u (...) S.A., a następnie (...) -u (...) S.A. pracował w szczególnych warunkach wykonując prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym. W świadectwie zaś w wyniku błędu formalnego wpisano stanowisko spawacz elektryk (odwołanie – k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumenty leżące u podstaw zaskarżonej decyzji i wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych – stanowiska

wykazane w świadectw wykonywania takiej pracy nie są tożsame ze stanowiskami wskazanymi w powołanych w świadectwie przepisach resortowych (odpowiedź na odwołanie – k. 3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

T. C. (1) urodził się w dniu (...).

W dniu (...) roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury. We wniosku oświadczył, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, nadal pozostaje w stosunku pracy w z (...) S.A.. Dołączył świadectwa pracy oraz świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych (k. 9-38 a.e.).

W oparciu o zgromadzone dokumenty organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999r. łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 28 lat, 11 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 28 lat, 10 miesięcy i 27 dni okresów składkowych oraz 5 dni okresów nieskładkowych oraz stwierdził, że skarżący nie spełnia warunku 15-letniego zatrudnienia w warunkach szczególnych, wskazując iż przedstawione na tą okoliczność świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie spełniają wymogów formalnych (karta przebiegu zatrudnienia - k. 40 a.e. oraz zaskarżona decyzja k. 41 a.e.).

Decyzją z dnia 1 lipca 2014 roku, wydaną już w toku niniejszego postępowania zaliczono wnioskodawcy okresy pracy w warunkach szczególnych tj. od 2 lipca 1997 roku do 19 września 1997 roku oraz od 24 czerwca 1998 roku do 15 października 1998 roku, wynoszące łącznie 6 miesięcy i 4 dni (k. 49 a.e.).

W toku postępowania Sąd ustalił, iż T. C. (1) w dniu 31 maja 1972 roku ukończył kurs podstawowy spawania łukowego. Następnie w czerwcu 1973 roku zaliczył kurs spawania w osłonie argonu (wpisy do książeczki spawacza – k. 14 a.s.). W dniu 24 października 1978 roku wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku monter konstrukcji metalowych w (...) Przedsiębiorstwie (...), Zakładzie (...) w C., na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy. W dniu 19 stycznia 1980 roku Przedsiębiorstwo skierowało go na kurs specjalistycznego spawania łukowego blach i kształtowników, a z dniem 21 stycznia 1980 roku został przeniesiony na stanowisko spawacza. Jak wynika z zachowanych akt osobowych wnioskodawca do samego końca zatrudnienia tj. do lutego 2003 roku w (...) -u W., a później w (...) -u C. (przeniesiony na zasadzie porozumienia między zakładami pracy od 1 stycznia 1994 roku) wykonywał wyłącznie zawód spawacza, nie był przenoszony na inne stanowiska, ani nie powierzano mu dodatkowych obowiązków. Zakłady pracy wielokrotnie kierowały wnioskodawcę do pracy za granicą. Za każdym razem podpisywano z wnioskodawcą oddzielne umowy o pracę poza krajem. Określano w nich szczegółowe warunki zatrudnienia, w tym stanowisko na jakim miał pracować skarżący. Jak wynika z tych umów wnioskodawca zawsze wyjeżdżał do pracy w charakterze spawacza, zatrudnionego na budowach. Pracował w większość w byłej Republice Federalnej Niemiec, ale również w Szwajcarii, w okresach: od 26 marca 1982 roku do 19 kwietnia 1984 roku, od 4 maja 1987 roku do 16 grudnia 1988 roku, 23 czerwca 1992 roku do 31 marca 1994 roku, od 9 maja 1994 roku do 28 czerwca 1994 roku, od 12 stycznia 1995 roku do 12 maja 1995 roku, od 2 lipca 1997 roku do 12 września 1997 roku oraz od 24 czerwca 1998 roku do 15 października 1998 roku. W okresach od 9 maja 1994 roku do 28 czerwca 1994 roku, od 2 lipca 1997 roku do 12 września 1997 roku oraz od 24 czerwca 1998 roku do 15 października 1998 roku T. C. (1) otrzymywał w macierzystym przedsiębiorstwie urlop bezpłatny, a Przedsiębiorstwo wystawiło mu oddzielne świadectwa pracy (k. 15-17 oraz k. 22,24,27 a.e.). Za dwa ostatnie okresy zakład pracy wystawił również skarżącemu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, na podstawie których ZUS uznał za udowodnione 6 miesięcy i 4 dni okresów pracy w warunkach szczególnych (vide akta osobowe T. C. (1) – k. 20 a.s.).

Do obowiązków wnioskodawcy przez cały okres zatrudnienia należało spawanie elektryczne bądź rzadziej gazowe, konstrukcji metalowych na wysokościach oraz inne elementy metalowe tj. kotły, zbiorniki, elektrofiltry. Wykonywał również wycinanie elektryczne i gazowe starych elementów konstrukcji. Prace te wykonywał w delegacjach na różnych budowach w kraju i za granicą, częściowo pracował również na hali. Wnioskodawca nie przygotowywał ani nie montował spawanych konstrukcji, prace te wykonywane były przez innych pracowników, zatrudnionych na stanowiskach monterów czy ślusarzy. Pracował w ubraniu ochronnym, niepalnym, w rękawicach i maskach.

Otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szczególnych oraz posiłki regeneracyjne np. mleko (zeznania wnioskodawcy k. 47 a.s. w zw. z k. 15v a.s., zeznania świadków R. C. k. 45v-46 a.s. oraz A. P. k. 46v a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawarte w aktach sprawy i aktach organu rentowego, które Sąd obdarzył wiarą w całości. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. W aktach tych zachowały się umowy o pracę, także umowy o pracę za granicą, wskazujące na jakich stanowiskach pracował skarżący, aneksy przedłużające te umowy oraz angaże. Stanowią one wiarygodny dowód na okoliczności dotyczące charakteru i okresów zatrudnienia T. C. (1) w spornych okresach i wynika z nich bezsprzecznie, iż w trakcie zatrudnienia, poczynając od 21 stycznia 1980 roku, nie był on kierowany do innych prac poza spawaniem elektrycznym i gazowym.

W ocenie Sądu również zeznania świadków zasługują na obdarzenie wiarą w całości. Zeznania te znajdują potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych przez organ rentowy oraz Sąd. Podnieść należy, iż świadkowie pracowali razem z wnioskodawcą w tym samym okresie i na tych samych budowach – A. P. jako kierownik budowy, a R. C. jako spawacz. Z racji wykonywanych obowiązków mieli możliwość poczynienia bezpośrednich i trafnych spostrzeżeń odnośnie rodzaju wykonywanych przez skarżącego czynności. Potwierdzili, że wnioskodawca pracował stale jako spawacz, w pełnym wymiarze godzin. Świadczenie są dla wnioskodawcy osobami obcymi, nie są zainteresowani rozstrzygnięciem niniejszej sprawy i nie mieli powodu by składać zeznania niezgodnie z prawdą.

Za wiarygodne Sąd uznał też zeznania wnioskodawcy, ponieważ są spójne, logiczne i co do podstawowych okoliczności zgodne z pozostałym, zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015 r., poz. 748 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęły okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ustęp 2 artykułu 32 stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zgodnie z ustępem 4 wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie, przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Dokonując oceny, czy pracę wnioskodawcy można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że T. C. (1), występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, przedłożył świadectwa pracy w warunkach szczególnych, jednak organ rentowy nie uwzględnił większości z nich, wskazując, iż zawierają błędy formalne dotyczące określenia stanowisk i prac wykonywanych przez wnioskodawcę. Skarżącemu zaliczono do okresów tego zatrudnienia jedynie 6 miesięcy i 4 dni (pracę na budowach zagranicznych dokumentowane świadectwami z dnia 1 kwietnia 2014 roku – k. 26 i 28 a.e.).

Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie, bowiem z treścią art. 473 kpc, stanowiącego, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Z kolei ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Zdaniem Sądu, z zeznań wnioskodawcy, świadków oraz akt osobowych wynika, że w okresach zatrudnienia w (...) -u W. od dnia 21 stycznia 1980 roku do dnia 31 grudnia 1993 roku oraz w (...) -u C. od 1 stycznia 1994 roku do 31 grudnia 1998 roku wnioskodawca pracował wyłącznie na stanowisku spawacza, wykonując prace odpowiadające pracom opisanym w wykazie A, Dział XIV „Prace różne”, poz. 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) oraz stanowisku spawacz elektryczny i gazowy, wymienionym w wykazie Stanowisk Pracy, Dział XIV „Prace różne”, poz. 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym”, pkt 1 stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB.1983.3.6). Uwagi powyższe odnoszą się również do okresów pracy wnioskodawcy w ramach delegacji do pracy za granicą, gdyż był on wówczas zatrudniany wyłącznie na stanowisku spawacza i wykonywał te same czynności co na budowach w Polsce.

Okresami, które należało wyłączyć z okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych, są okresy korzystania przez T. C. (2) z urlopów bezpłatnych, kiedy nie wykonywał on jednocześnie pracy na podstawie umowy o pracę za granicą. Były to okresy: od 16 października 1985 roku do 19 października 1985 roku (4 dni), od 23 grudnia 1991 roku do 31 grudnia 1991 roku (9 dni) w czasie zatrudnienia w (...) (vide świadectwo pracy k. 13 a.e.) oraz okresy od 29 czerwca 1994 roku do 4 września 1994 roku (68 dni), od 13 września 1997 roku do 28 września 1997 roku (16 dni) i od 16 października 1998 roku do 3 listopada 1998 roku (19 dni) podczas zatrudnienia w (...) (k. 17 a.e.). Łącznie okresy te wynoszą 116 dni tj. 3 miesiące i 26 dni

Tak więc udowodniony okres pracy w warunkach szczególnych tj. od 21 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1993 roku oraz od 1 stycznia 1994 roku do 31 grudnia 1998 roku, po wyłączeniu wyżej wskazanych okresów korzystania z urlopów bezpłatnych stanowi łącznie 18 lat, 7 miesięcy i 15 dni. Okres ten obejmuje również 6 miesięcy i 4 dni zaliczone przez organ emerytalny.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż przepis art. 6 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy emerytalnej uznaje okres zatrudnienia obywateli polskich za granicą w zakładach, do których zostali skierowani w ramach współpracy międzynarodowej,

za okres składkowy, a więc jeśli w tym okresie wykonywana była praca wymieniona w wykazach rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to jest on uwzględniany przy ustalaniu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2010 r., II UK 41/10, LEX nr 611424, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 lutego 2014 r., III AUa 583/13, LEX nr 1433789). Praca skarżącego na budowach zagranicznych, na które kierowany był przez macierzysty zakład pracy, została zaliczona do okresów składkowych przez organ rentowy i niewątpliwie była pracą w szczególnych warunkach – wnioskodawca zajmował tam stanowisko tożsame z zajmowanym w Polsce, wykonywał te same czynności – pracował przy spawaniu elektrycznym i gazowym. Z tego względu Sąd zaliczył te okresy do okresów pracy w szczególnych warunkach.

Spełnienie przez T. C. (1) pozostałych przesłanek do przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie było kwestionowane. Wnioskodawca w dniu (...) roku ukończył 60 lat życia, posiada na dzień 1 stycznia 1999r. ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Z uwagi na treść art. 100 i 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do emerytury przysługuje wnioskodawcy od dnia (...) roku, tj. od daty złożenia wniosku.

Z tych względów Sąd Okręgowy na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji.

Sąd Okręgowy orzekł o obowiązku zwrotu kosztów procesu od pozwanego na rzecz wnioskodawcy w wysokości 60 złotych - zgodnie z treścią art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 461), w brzemieniu obowiązującym do dnia 31 lipca 2015 roku. Na niezbędne koszty dochodzonych praw przez pozwanego składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 60 złotych.